7. mars 2024

Vaxandi velsæld

Aðgerðir stjórnvalda til stuðnings 4 ára kjarasamningum

Stjórnarráð Íslands

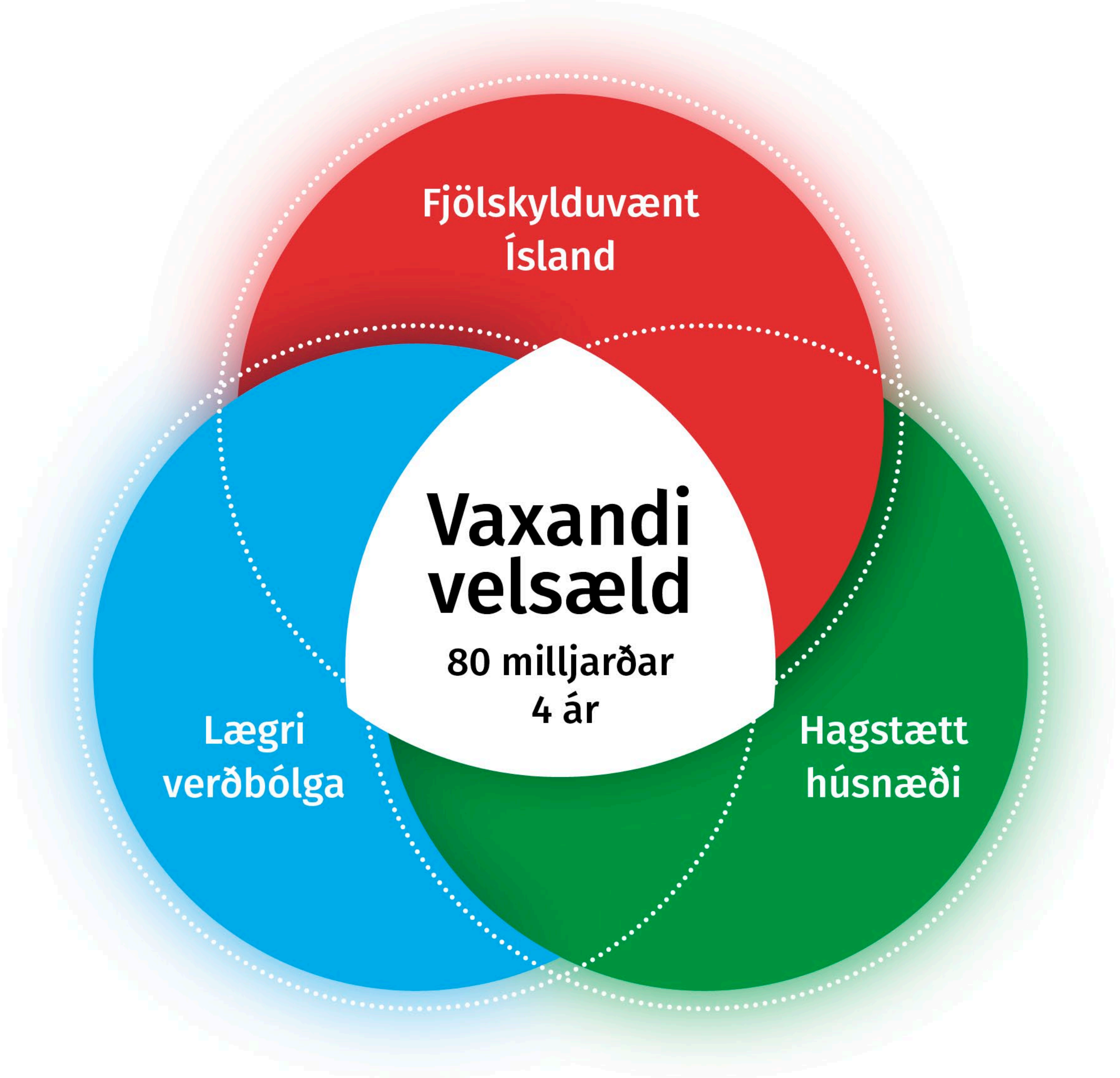
Fjölskylduvænt
Ísland
Vaxandi
velsæld
80 milljarðar
4 ár
Lægri
verðbólga
Hagstætt
húsnæði

Breið samstaða um vaxandi velsæld

Aðilar vinnumarkaðar	Stjórnvöld	Hagkerfið
Hækkun launa	Hagstæðari húsnæðismarkaður	Minni verðbólgu
Stöðugleiki á vinnumarkaði næstu fjögur ár	Fjölskylduvænt Ísland	Lægri vextir
	Umbætur fyrir launafólk	Dregur úr óvissu

Auknar ráðstöfunartekjur fólks í leiguhúsnæði

Fólk í sambúð með tvö börn, annað í grunnskóla og hitt í leikskóla

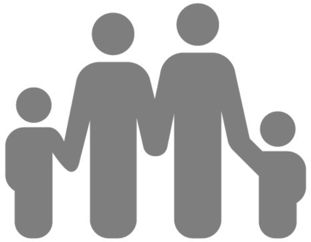

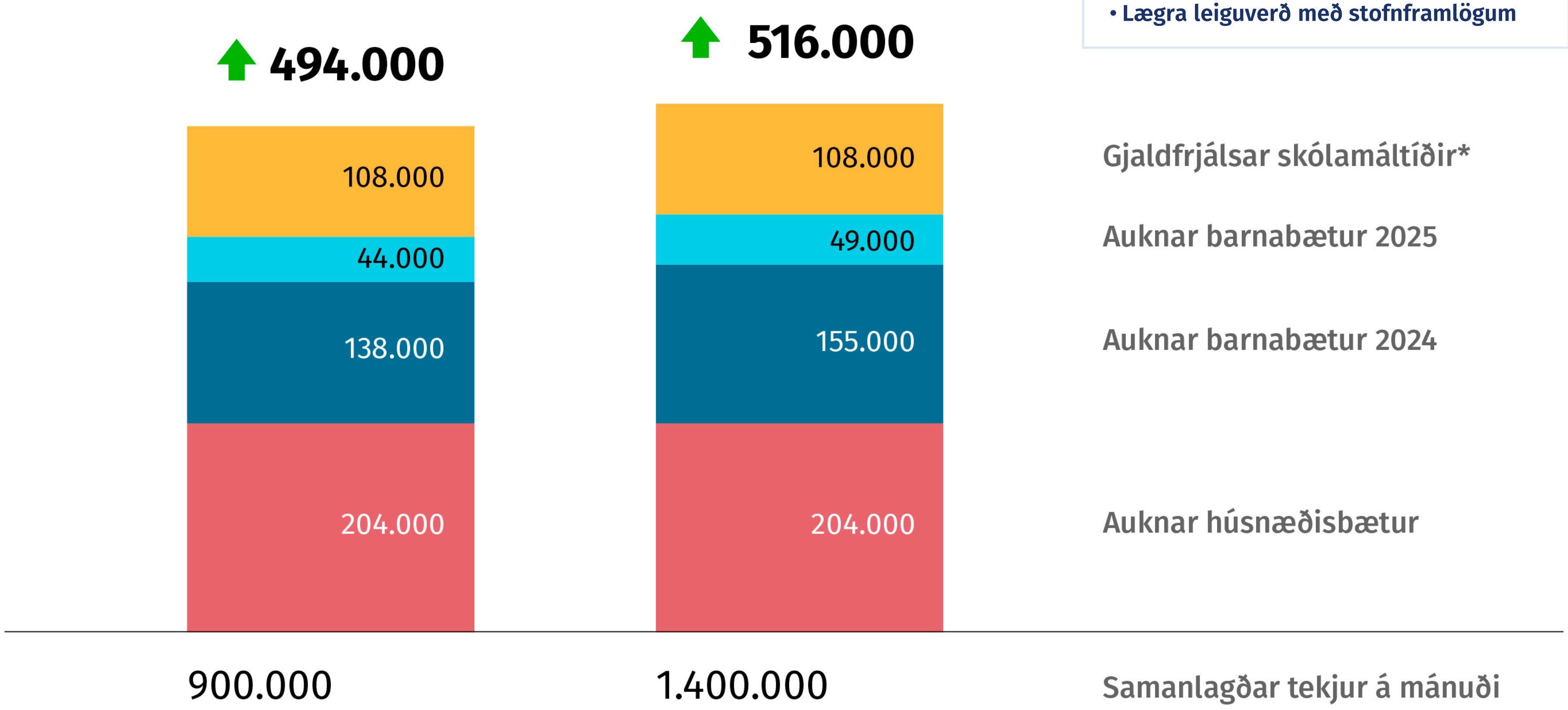

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Miðað við hefðbundið leiguverð og að eignir séu minni en 8 m.kr. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum.

Auknar ráðstöfunartekjur fólks í leiguhúsnæði

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Einstætt foreldri með tvö börn, annað í grunnskóla og hitt í leikskóla

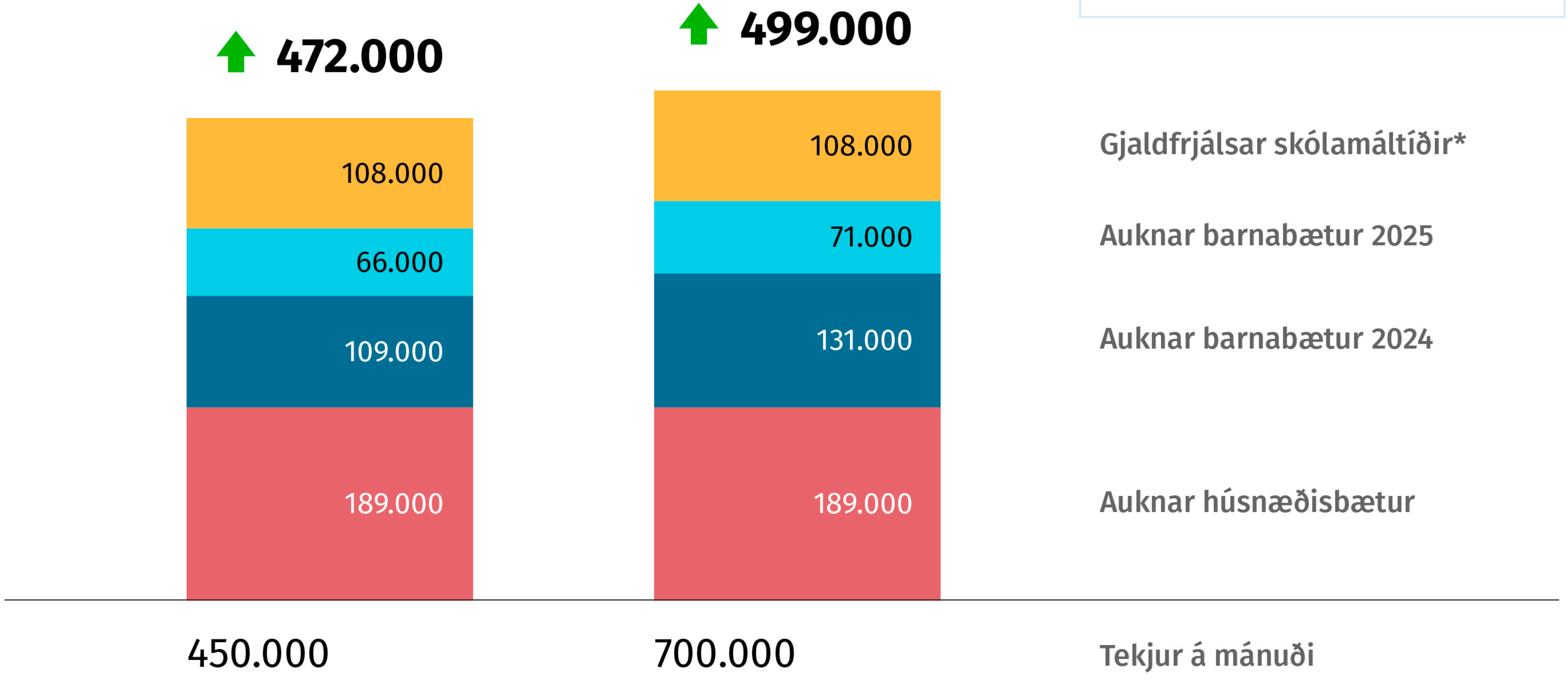

Miðað við hefðbundið leiguverð og að eignir séu minni en 8 m.kr. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum.

Auknar ráðstöfunartekjur fólks með húsnæðislán

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Fólk í sambúð með tvö börn, annað í grunnskóla og hitt í leikskóla

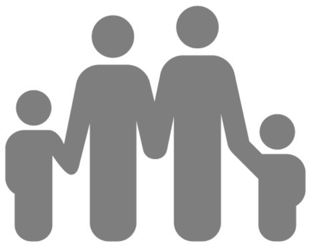

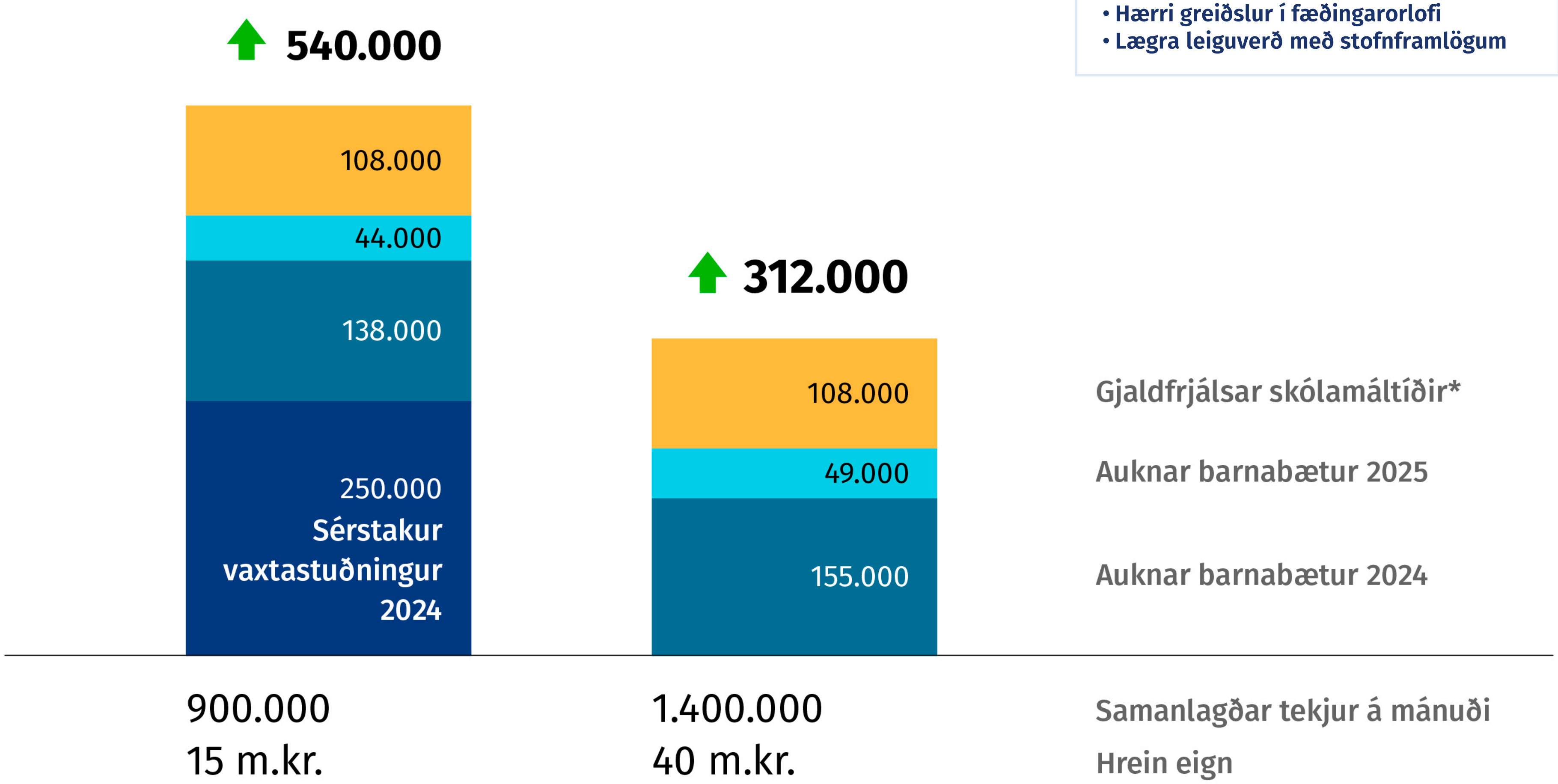

Miðað við að stofn til útreiknings vaxtastuðnings (23% af vaxtagjöldum vegna húsnæðis) sé 300 þúsund krónur á ári. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum

Auknar ráðstöfunartekjur fólks með húsnæðislán

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Einstætt foreldri með tvö börn, annað í grunnskóla og hitt í leikskóla

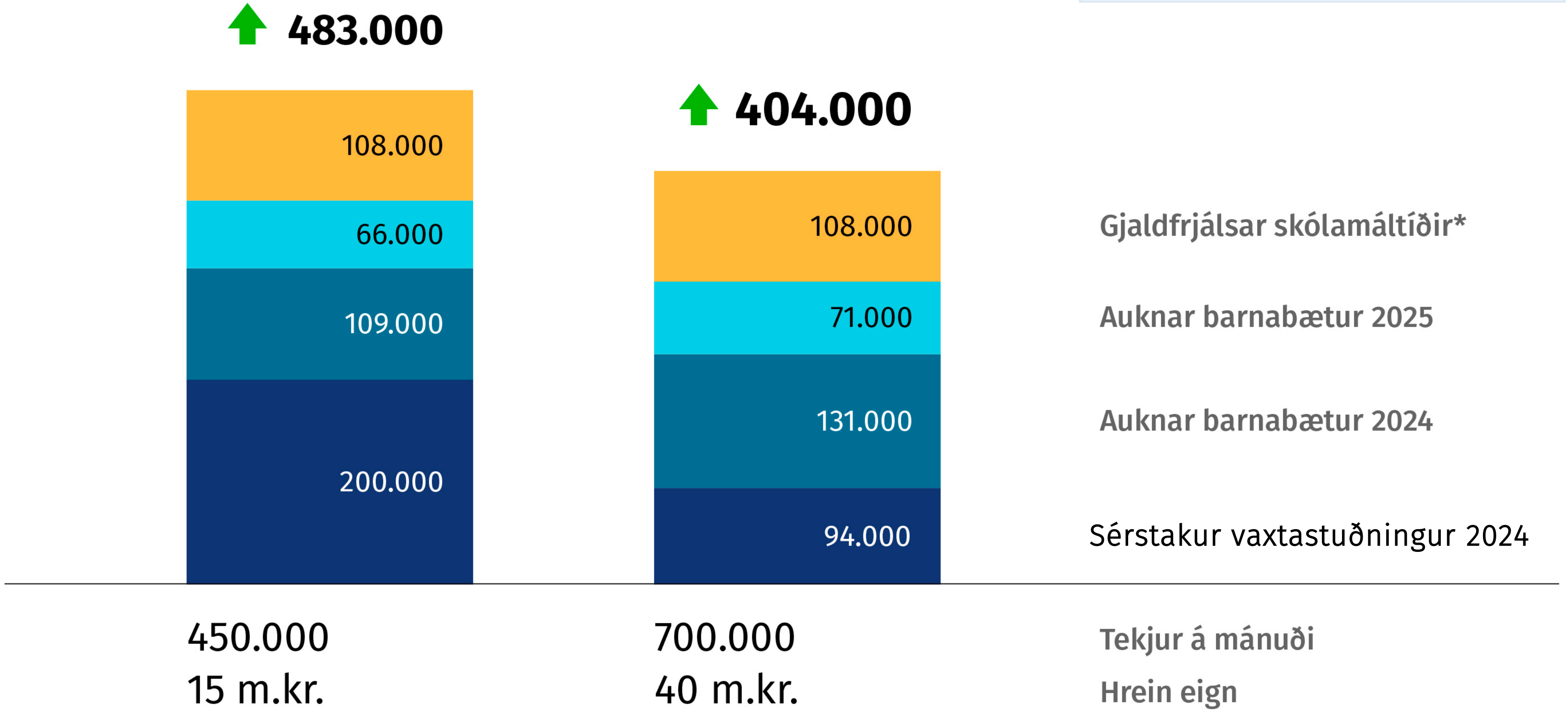

Miðað við að stofn til útreiknings vaxtastuðnings (23% af vaxtagjöldum vegna húsnæðis) sé 300 þúsund krónur á ári. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum

Auknar ráðstöfunartekjur fólks í leiguhúsnæði

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Einstætt foreldri með eitt barn í leiksskóla

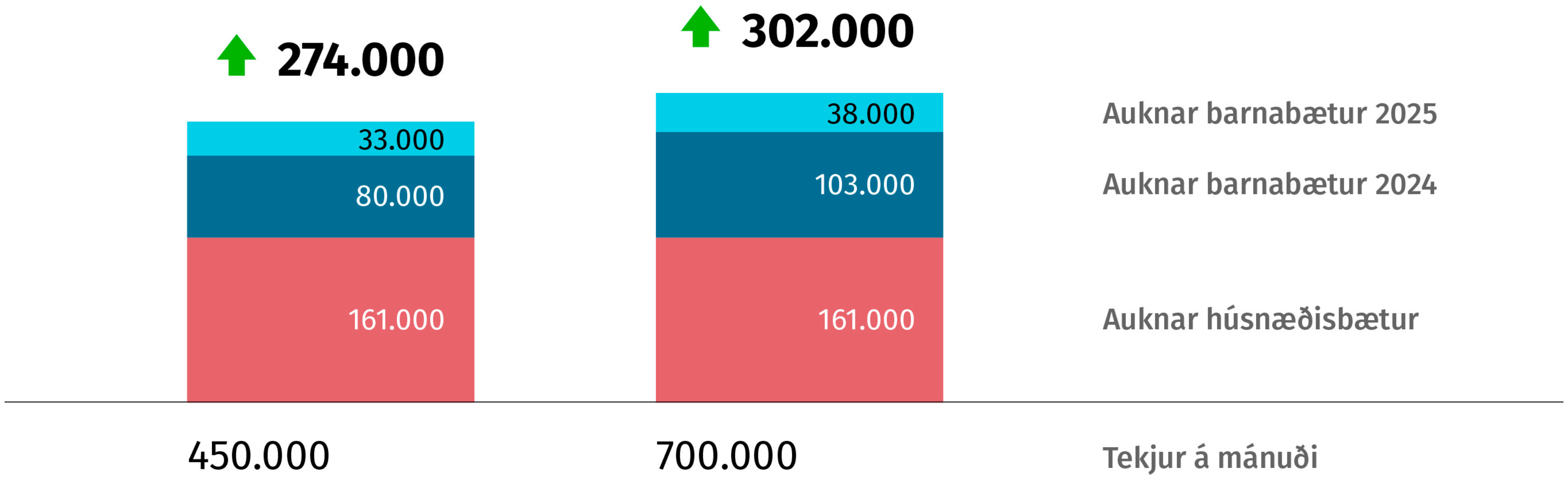

Miðað við hefðbundið leiguverð og að eignir séu minni en 8 m.kr. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum.

Auknar ráðstöfunartekjur fólks í leiguhúsnæði

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Fólk í sambúð með eitt barn í leikskóla

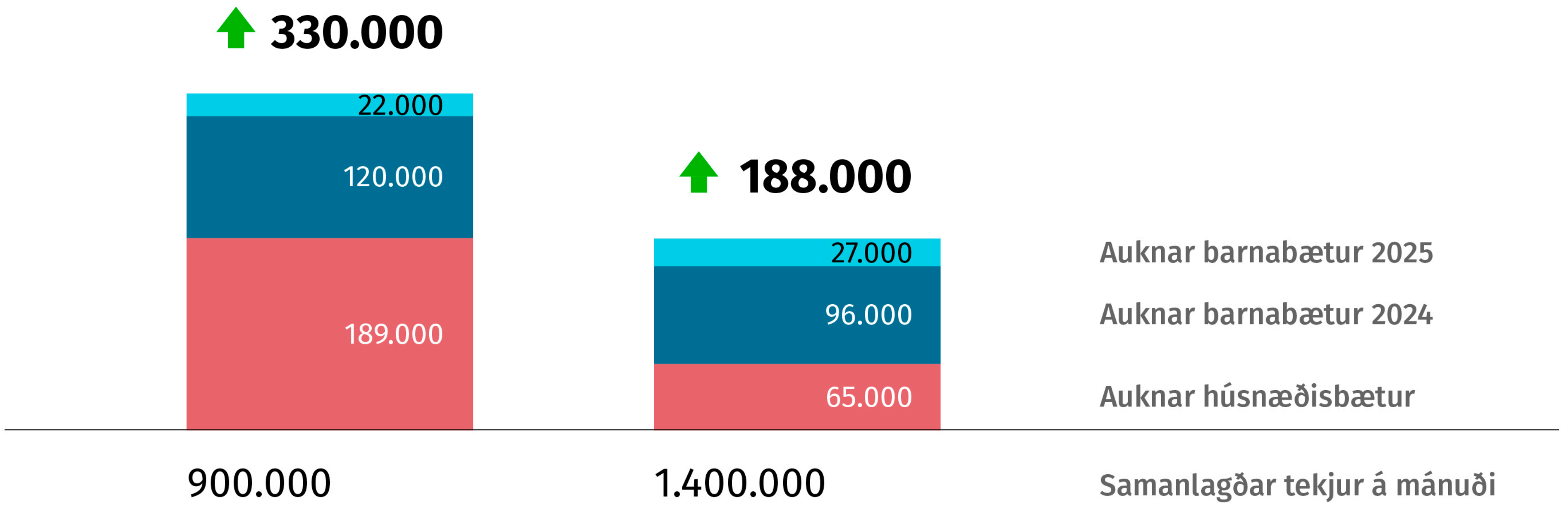

Miðað við hefðbundið leiguverð og að eignir séu minni en 8 m.kr. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum.

Auknar ráðstöfunartekjur fólks með húsnæðislán

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Einstætt foreldri með eitt barn í leiksskóla

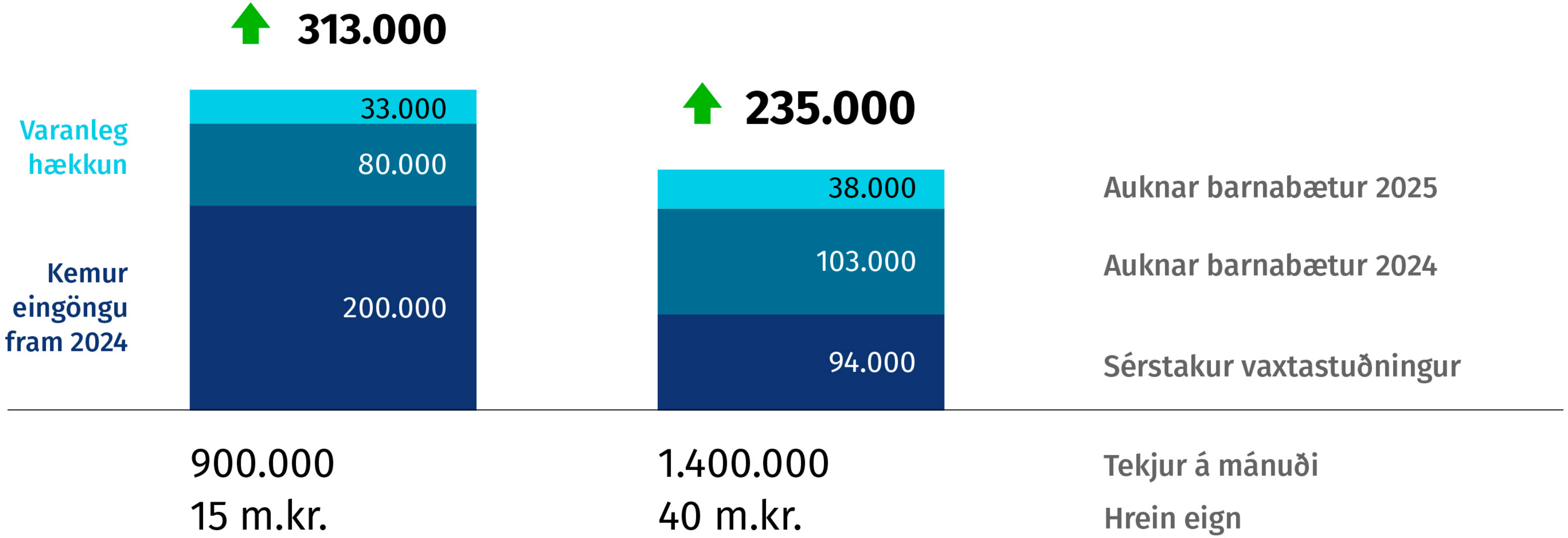

Miðað við að stofn til útreiknings vaxtastuðnings (23% af vaxtagjöldum vegna húsnæðis) sé 300 þúsund krónur á ári. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum

Auknar ráðstöfunartekjur fólks með húsnæðislán

Til viðbótar, ekki sýnt:
- **Hærri greiðslur í fæðingarorlofi**
- **Lægra leiguverð með stofnframlögum**

Fólk í sambúð með eitt barn í leikskóla

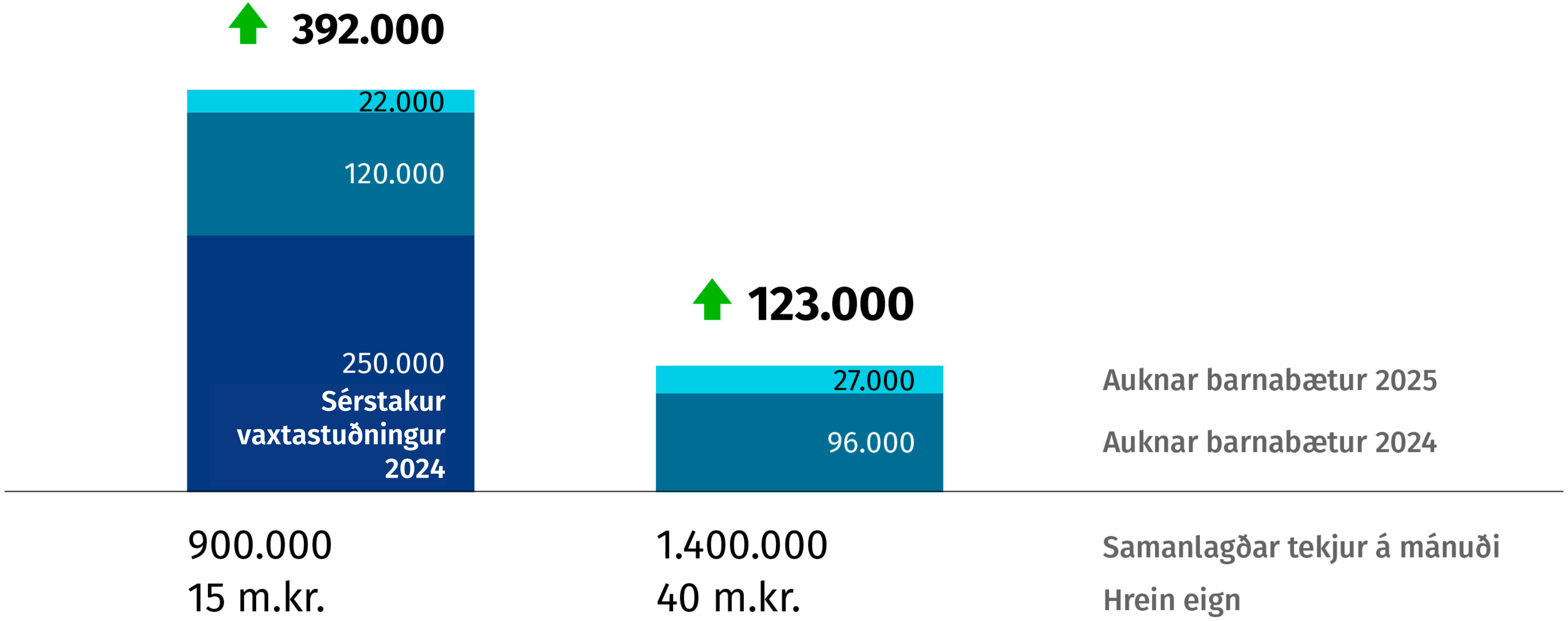

Miðað við að stofn til útreiknings vaxtastuðnings (23% af vaxtagjöldum vegna húsnæðis) sé 300 þúsund krónur á ári. *Miðað við algengt verð á skólamáltíðum

Fjölskylduvænt Ísland

Framlög til barnabóta aukin um 18 milljarða króna á samningstíma til að hækka greiðslur og fjölga þeim sem fá barnabætur.

Gjaldfrjálsar skólamáltíðir í grunnskólum frá haustinu 2024 með 14 milljarða króna framlagi frá ríkinu á samningstíma.

Framlög til fæðingarorlofs aukin um 11,5 milljarða á samningstíma til að **hækka hámarksgreiðslur á mánuði í 900 þúsund krónur** í þremur skrefum.

Ríki og sveitarfélög munu **taka höndum saman um að brúa bilið milli fæðingarorlofs og leikskóla** á samningstíma.

Gjaldfrjálsar skólamáltíðir

Útfærð verður leið til að skólamáltíðir grunnskólabarna verði gjaldfrjálsar frá og með ágúst 2024 til loka samningstímans.

Tryggir jafnræði og dregur úr fátækt barna.

Kjarabót sem nemur um 108 þúsund krónur á ári fyrir heimili með eitt grunnskólabarn eða 216 þúsund fyrir tvö börn.

Bein kostnaðarþátttaka forráðamanna vegna skólamáltíða grunnskólabarna nemur um fimm milljörðum króna á ári og mun ríkið greiða 75% þess kostnaðar eða allt að 4 milljarða króna á ársgrundvelli.

Mat lagt á framgang tilraunaverkefnisins vorið 2026.

Samstaða um að brúa bilið

Aðilar munu taka höndum saman á samningstímabilinu til að brúa bilið milli fæðingarorlofs og leikskóla.

Hjá flestum ungbarnafjölskyldum myndast umönnunarbil frá því að fæðingarorlofi lýkur og þar til leikskólapláss fæst.

Jafnar tækifæri foreldra á vinnumarkaði.

Markvissar aðgerðir gegn kynbundnum launamun

Kynbundinn launamunur enn til staðar sem skýrist einkum af kynskiptum vinnumarkaði og kerfisbundnu vanmati á hefðbundnum kvennastörfum.

Innleitt verði í áföngum virðismatskerfi sem byggi á tillögum aðgerðahóps um launajafnrétti og jafnrétti á vinnumarkaði.

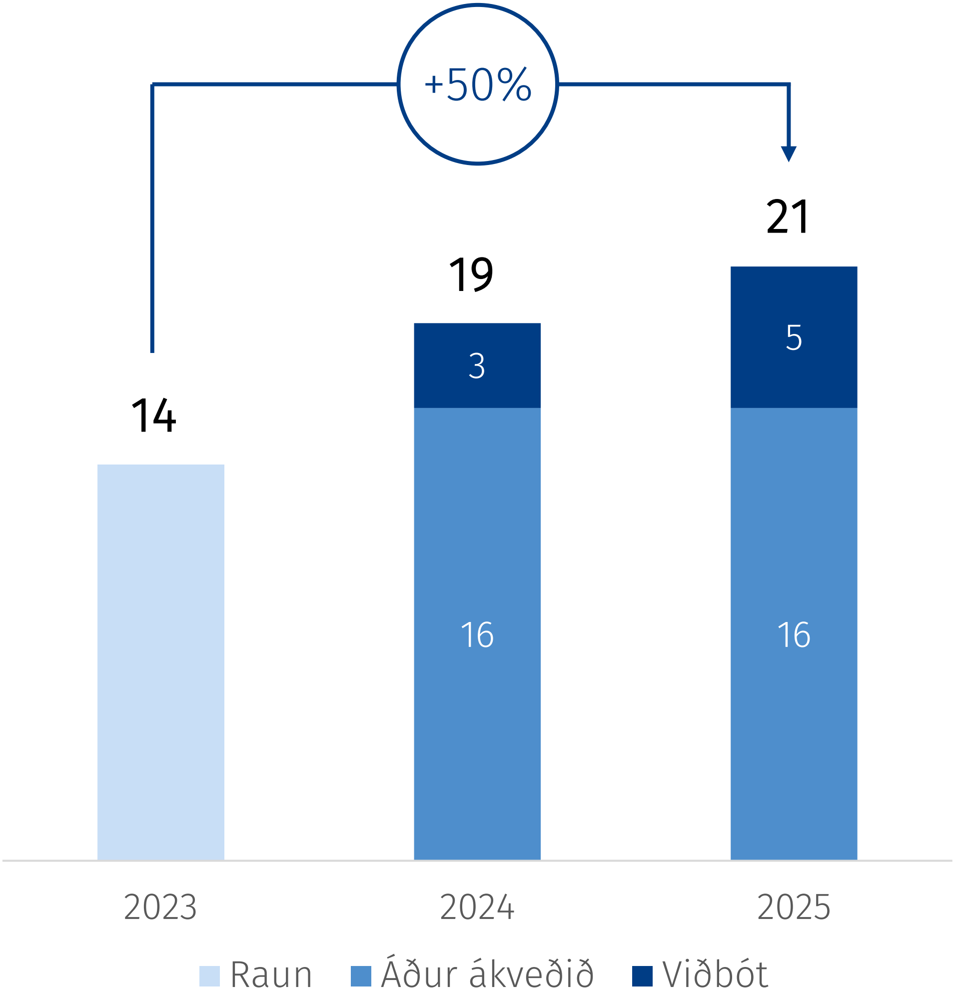

Framlög til barnabóta (ma.kr.)

Uppfært og öflugra barnabótakerfi

Með kerfisbreytingu á barnabótakerfinu 2023 og 2024 hafa bætur hækkað og skila sér til fleiri fjölskyldna.

Árleg framlög verða aukin um 3 milljarða 2024 og 2 milljarða til viðbótar 2025.

10 þúsund foreldrar til viðbótar munu fá barnabætur.

Grunnfjárhæðir og tekjuskerðingamörk hækka enn frekar samhliða lækkun skerðingarhlutfalls.

21 milljarður verður greiddur í barnabætur frá og með 2025.

Barnabætur á ári

Einstætt foreldri með
eitt barn í leikskóla og eitt í
grunnskóla

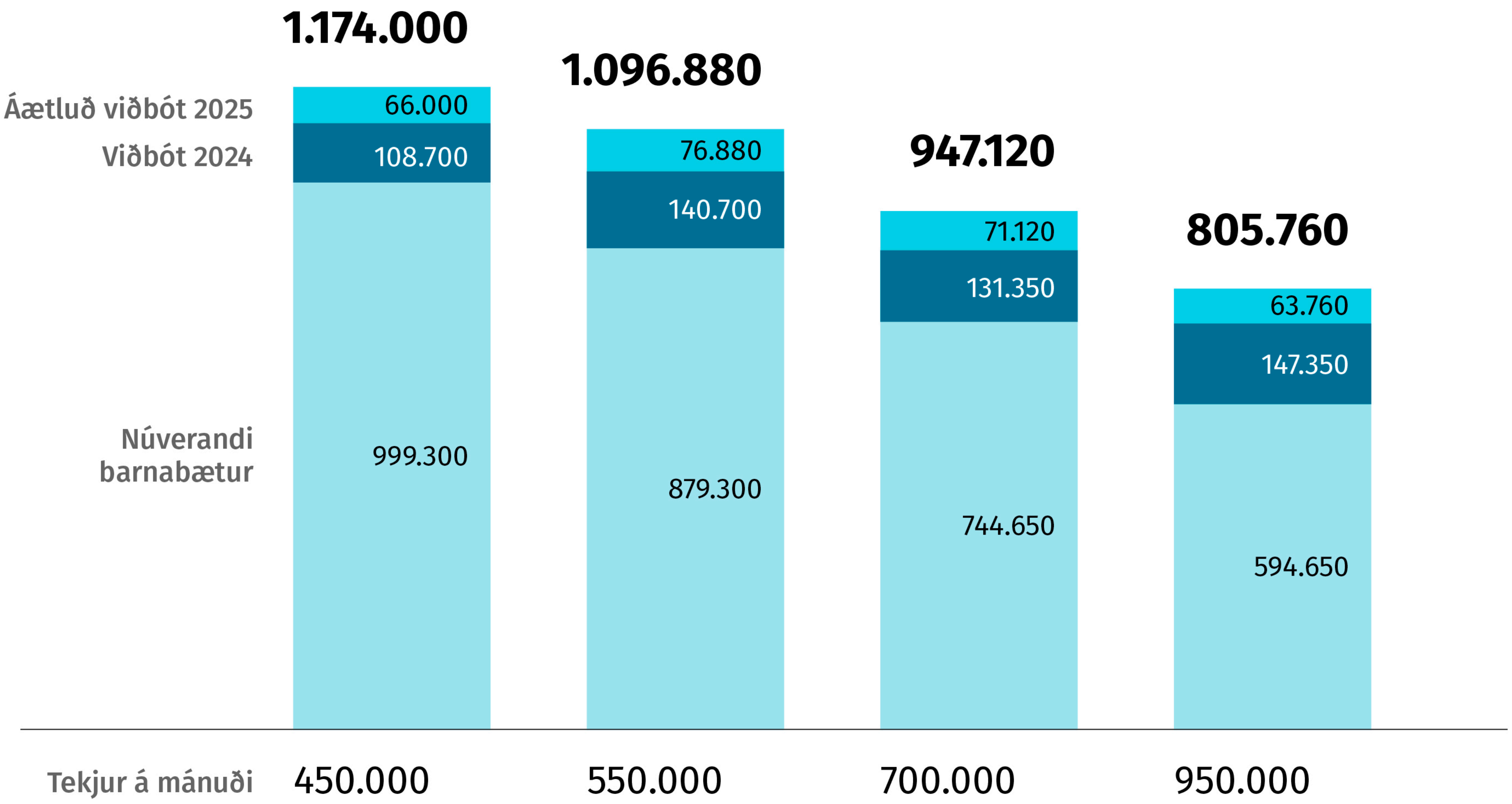

Miðað er við mánaðarlegar tekjur árið 2024 og að tekjur hækki um 4% á ársgrundvelli

Barnabætur á ári

Fólk í sambúð með
eitt barn í leikskóla og eitt í
grunnskóla

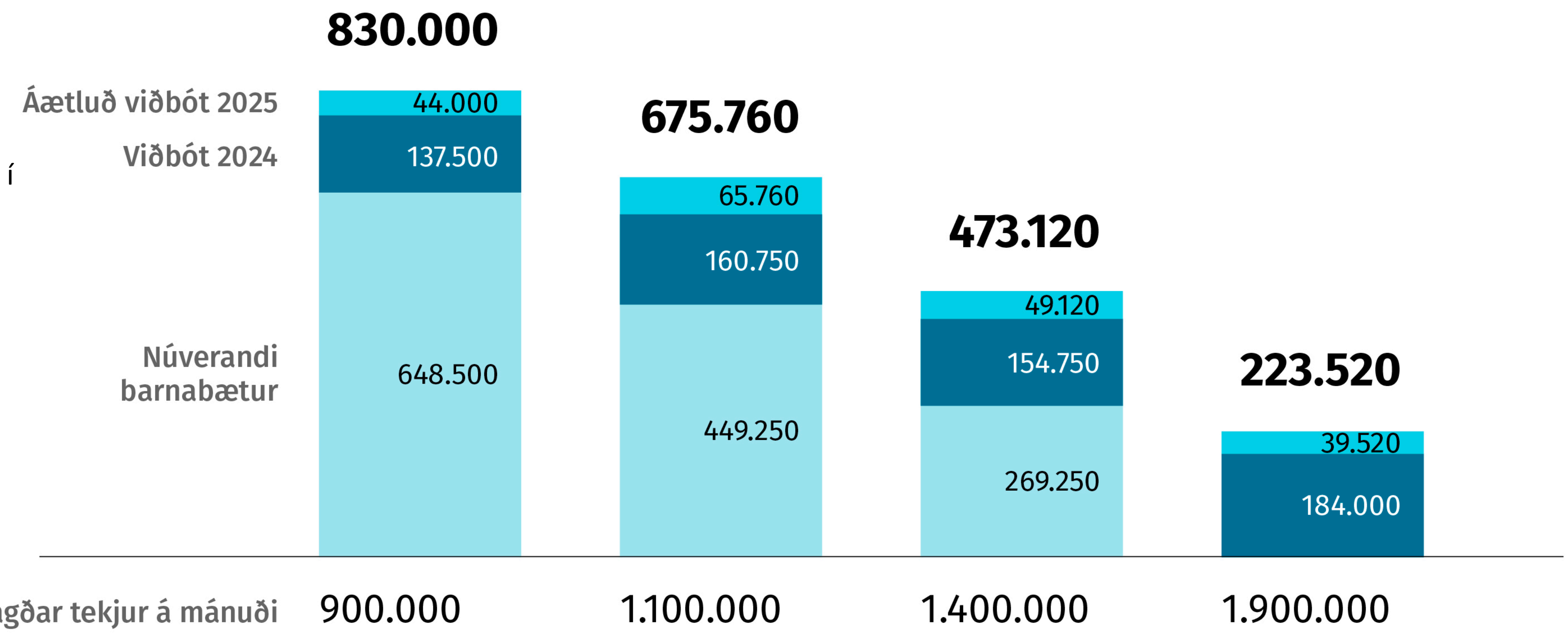

Miðað er við mánaðarlegar tekjur árið 2024 og að tekjur hækki um 4% á ársgrundvelli

Barnabætur á ári

Einstætt foreldri með eitt barn í leikskóla

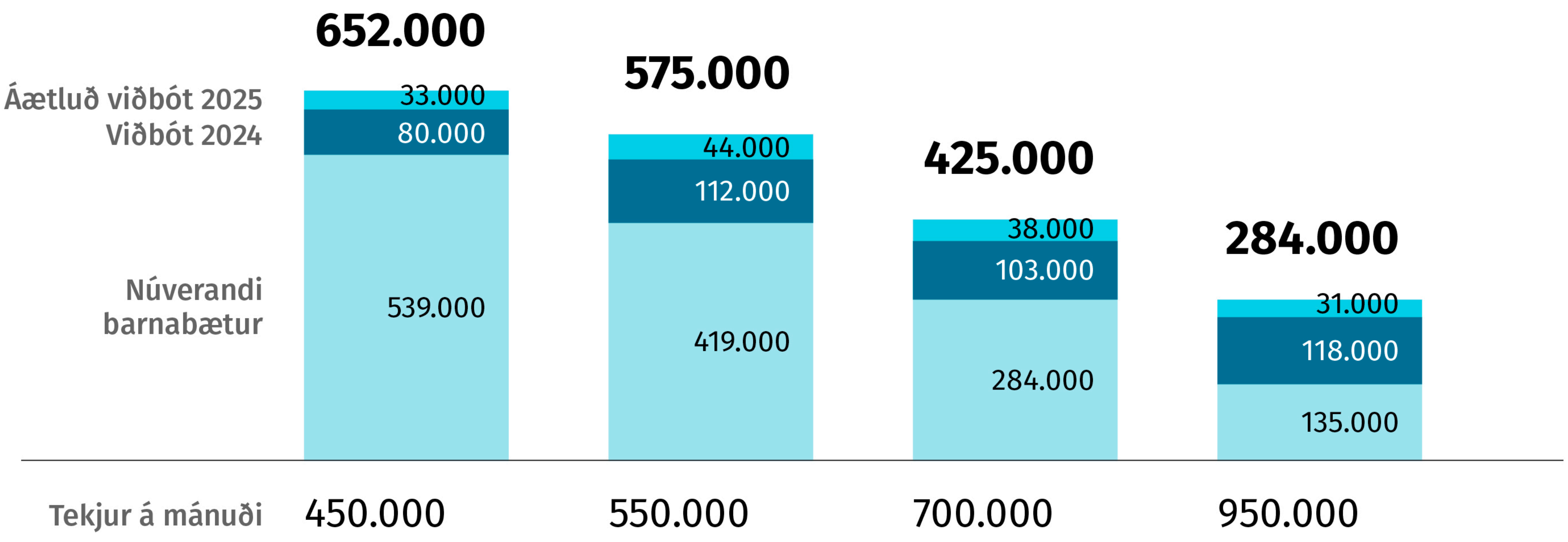

Miðað er við mánaðarlegar tekjur árið 2024 og að tekjur hækki um 4% á ársgrundvelli

Barnabætur á ári

Fólk í sambúð með
eitt barn í leikskóla

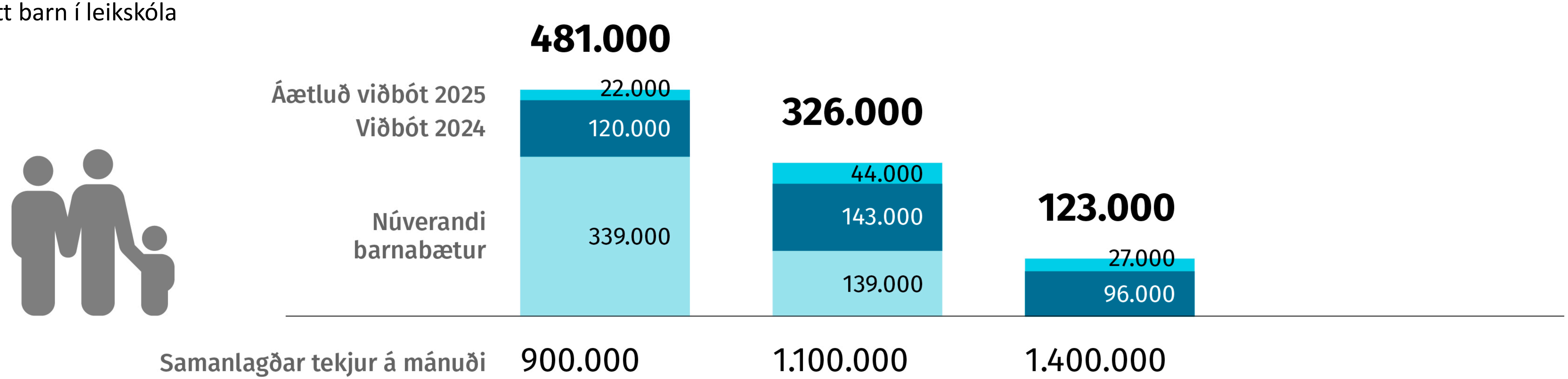

Miðað er við mánaðarlegar tekjur árið 2024 og að tekjur hækki um 4% á ársgrundvelli

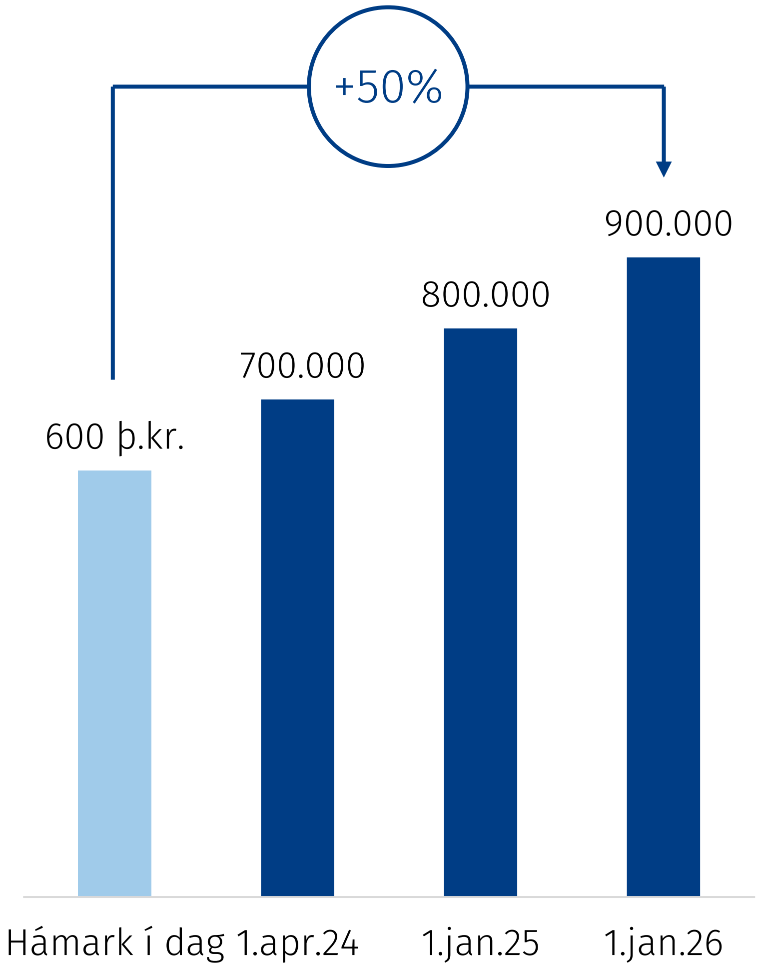

Fæðingarorlofsgreiðslur hækka

Hámarksgreiðslur úr Fæðingarorlofssjóði hækka í áföngum til að mæta hækkunum launa og verðlags.

Dregur úr tekjufalli foreldra í fæðingarorlofi með hækkun hámarksgreiðslna um 50% til 2026.

Stuðlar að markmiðum um að tryggja börnum samvistir við báða foreldra og gera foreldrum kleift að samræma fjölskyldu- og atvinnulíf.

Hærri hámarksgreiðslur frá Ábyrgðarsjóði launa

Hámarksábyrgð úr Ábyrgðasjóði launa hækkar í 970.000 í tveimur skrefum

Aðgengi að heilbrigðisþjónustu óháð búsetu

Dregið úr kostnaði við að sækja heilbrigðisþjónustu fjarri heimabyggð með því að tryggja 4 niðurgreiddar ferðir á ári

Aukin tækifæri til starfsþjálfunar

Framlög til Vinnustaðanámssjóðs aukin um 150 milljónir á ári til að efla vinnustaðanám og fjölga tækifærum nema til starfsþjálfunar

Umbætur á Menntasjóði námsmanna

Umbætur á Menntasjóði námsmanna, m.a. til að létta vaxtabyrði og draga úr ófyrirséðum hækkunum á afborganir námslána

Lægri verðbólga

Kostnaður ríkissjóðs við aðgerðir vegna kjarasamninga verður 20–25 milljarðar króna á ári

Aðgerðum vegna kjarasamninga forgangsraðað í fjármálaáætlun 2025–29

Trúverðug áætlun um bætta afkomu og lækkun vaxta

Ríkisfjármál styðja við markmið um lækkun verðbólgu og vaxta – vaxandi velsæld

Framleiðniráð

Komið verður á fót sérfræðingaráði um framleiðni til að leggja til leiðir til að auka hana og byggja undir kaupmáttaraukningu

2,5%

Hemill á gjaldskrárhækkanir ríkisins

Til að draga úr áhrifum hins opinbera á verðlag verður settur hemill á gjaldskrárhækkanir til að stuðla að raunlækkun þeirra.

Í fjárlögum 2024 hækkuðu gjaldskrár ríkisins almennt ekki meira en um 3,5% sem er töluvert lægra en verðlagsforsendur fjárlaga.

Árið 2025 munu gjaldskrár ríkisins almennt ekki hækka umfram 2,5%.

Sveitarfélögin lýsa yfir vilja að hækka ekki gjaldskrár fyrir 2024 umfram 3,5% og endurskoða gjaldskrár ársins hafi þær hækkað meira.

Horft sérstaklega til gjaldskráa er varða barnafjölskyldur og fólk í viðkvæmri stöðu. Gjaldskrárhækkunum stillt í hóf eins og kostur er á samningstímanum.

Hagstæðara húsnæði

1.000 íbúðir á ári byggðar á samningstímanum með allt að **36 milljarða** stofnframlögum, hlutdeildarlánum og byggingarhæfum lóðum.

5-7 milljarðar í sérstakan vaxtastuðning greiddar til ríflega 50 þús. einstaklinga í maí til að koma til móts þunga vaxtabyrði.

Framlög til húsnæðisbóta aukin um 9 milljarða króna á samningstíma til að hækka grunnfjárhæðir, auka stuðning við stærri heimili og hækka eignaskerðingarmörk.

Lífeyrissjóðum auðveldað að fjárfesta í uppbygginu íbúðarhúsnæðis með rýmri fjárfestingaheimildum í leigufélögum.

Sérstakur vaxtastuðningur

Sérstakur vaxtastuðningur til að koma til móts við heimili með þunga vaxtabyrði með sérstökum vaxtastuðningi í maí.

5-7 milljarðar króna til ríflega **50.000 einstaklinga.**

Inn á höfuðstól íbúðaláns **eða til lækkunar á afborgunum** sé þess óskað.

Tekur mið af tekjum og eignum.

Starfshópur mun leggja mat á húsnæðislánakerfið og fyrirkomulag húsnæðisstuðnings hér á landi í samanburði við Norðurlöndin og geri tillögur að framtíðarfyrirkomulagi.

Sérstakur vaxtastuðningur eftir tekjum og eignum

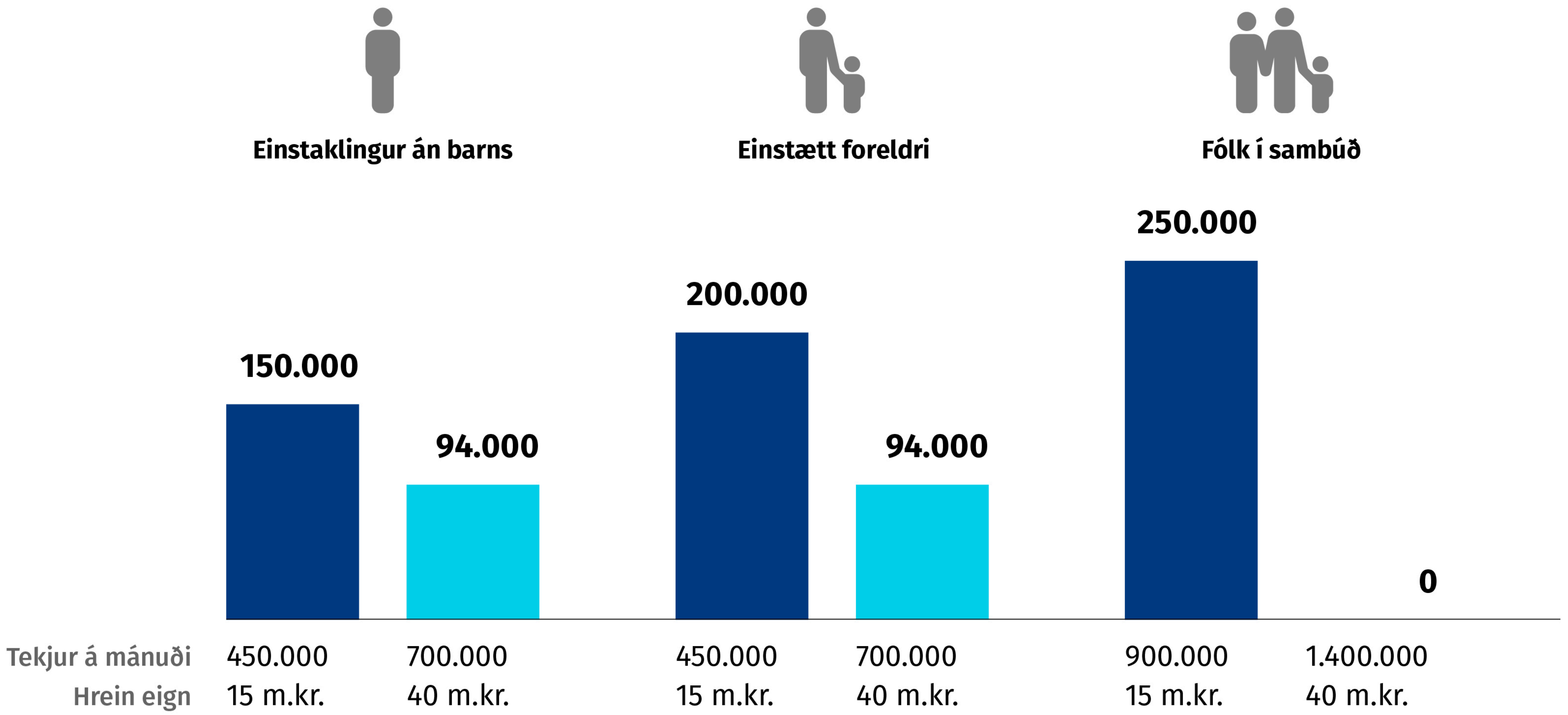

Miðað er við að vaxtastofn (23% af vaxtagjöldum vegna húsnæðis) sé 300 þúsund krónur á ári í öllum tilfellum.

Stuðningur við leigjendur

Húsnæðisbótakerfi ríkisins styrkt um **2,5 milljarða króna á ársgrundvelli** og umgjörð sérstaks húsnæðisstuðnings sveitarfélaga bætt.

25% hækkun grunnfjárhæða húsnæðisbóta 1. júní.

Til að styðja betur við fjölmennari heimili verður **stuðningur fyrir allt að 6 heimilismenn** í stað 4 áður.

Eignaskerðingamörk hækka úr 8 í 12,5 milljónir króna.

Réttarbætur fyrir leigjendur með breytingum á húsaleigulögum. Skýrari **rammi um ákvörðun leigufjárhæðar og fyrirsjáanleika** um breytingar á leigufjárhæð.

Húsnæðisbætur á mánuði

Einn í heimili

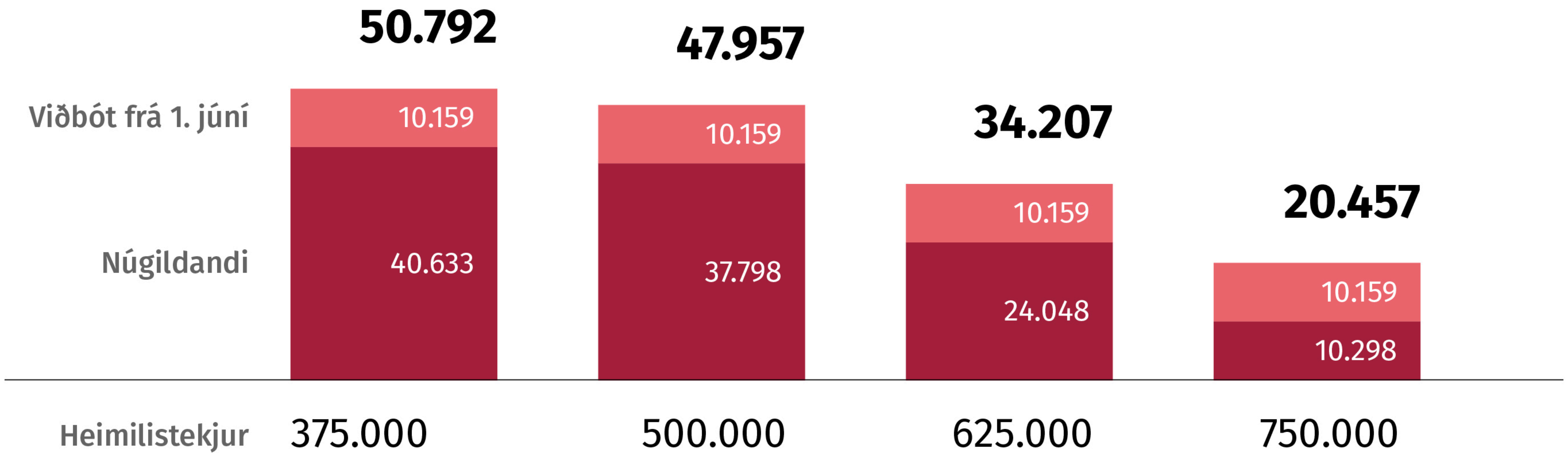

Húsnæðisbætur á mánuði

Tvö í heimili

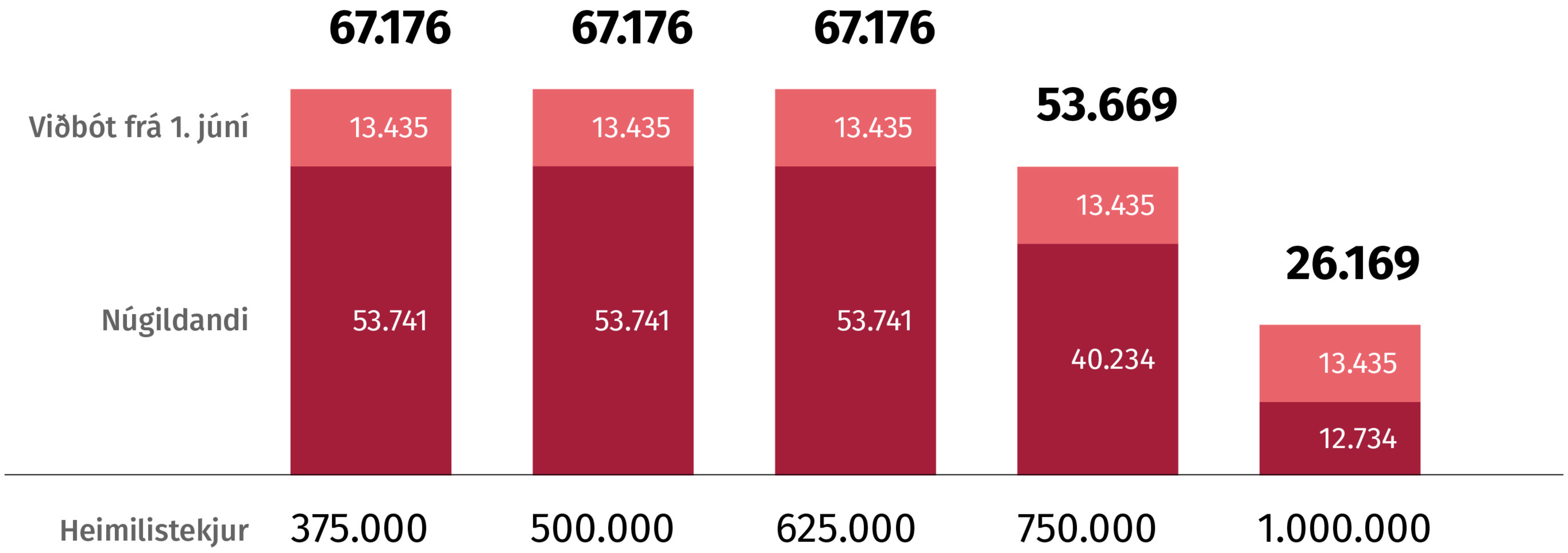

Húsnæðisbætur á mánuði

Fimm í heimili

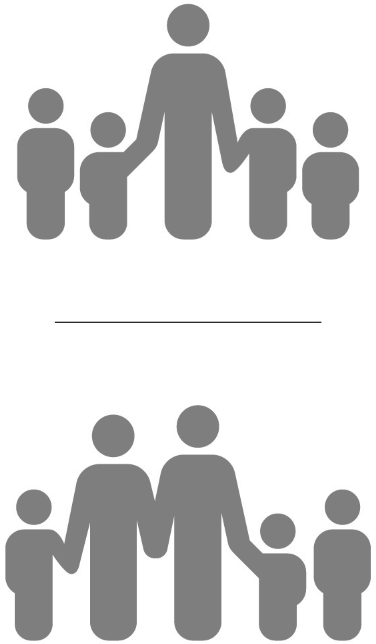

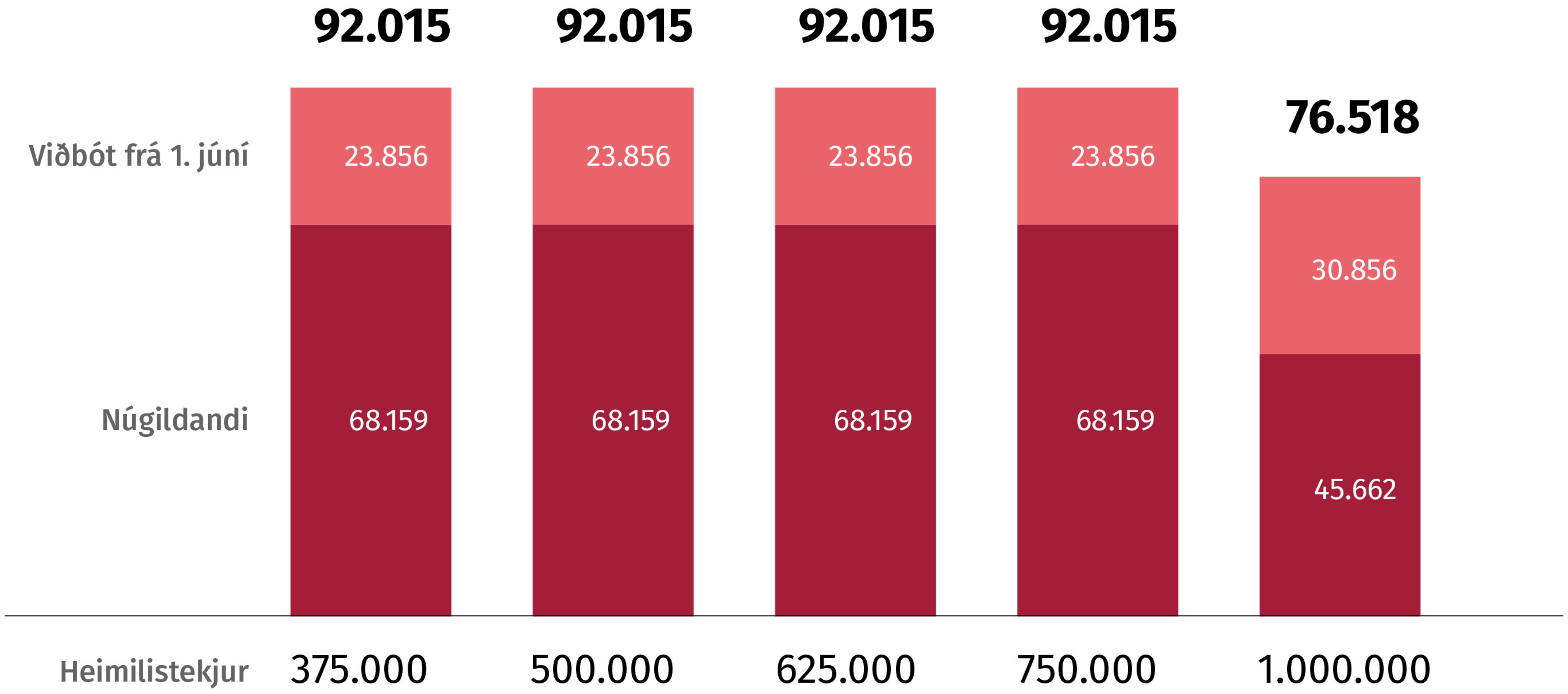

Húsnæðisbætur á mánuði

Sex í heimili

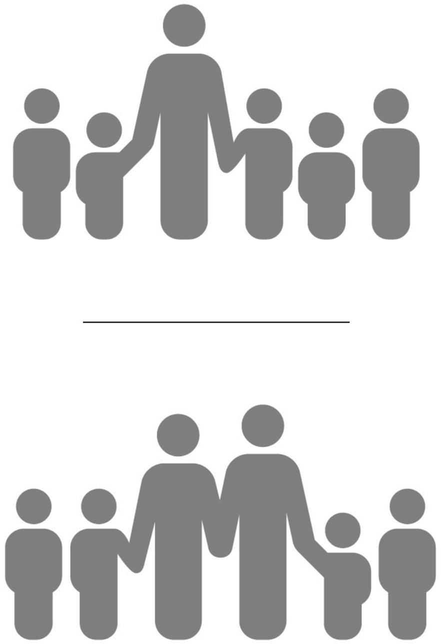

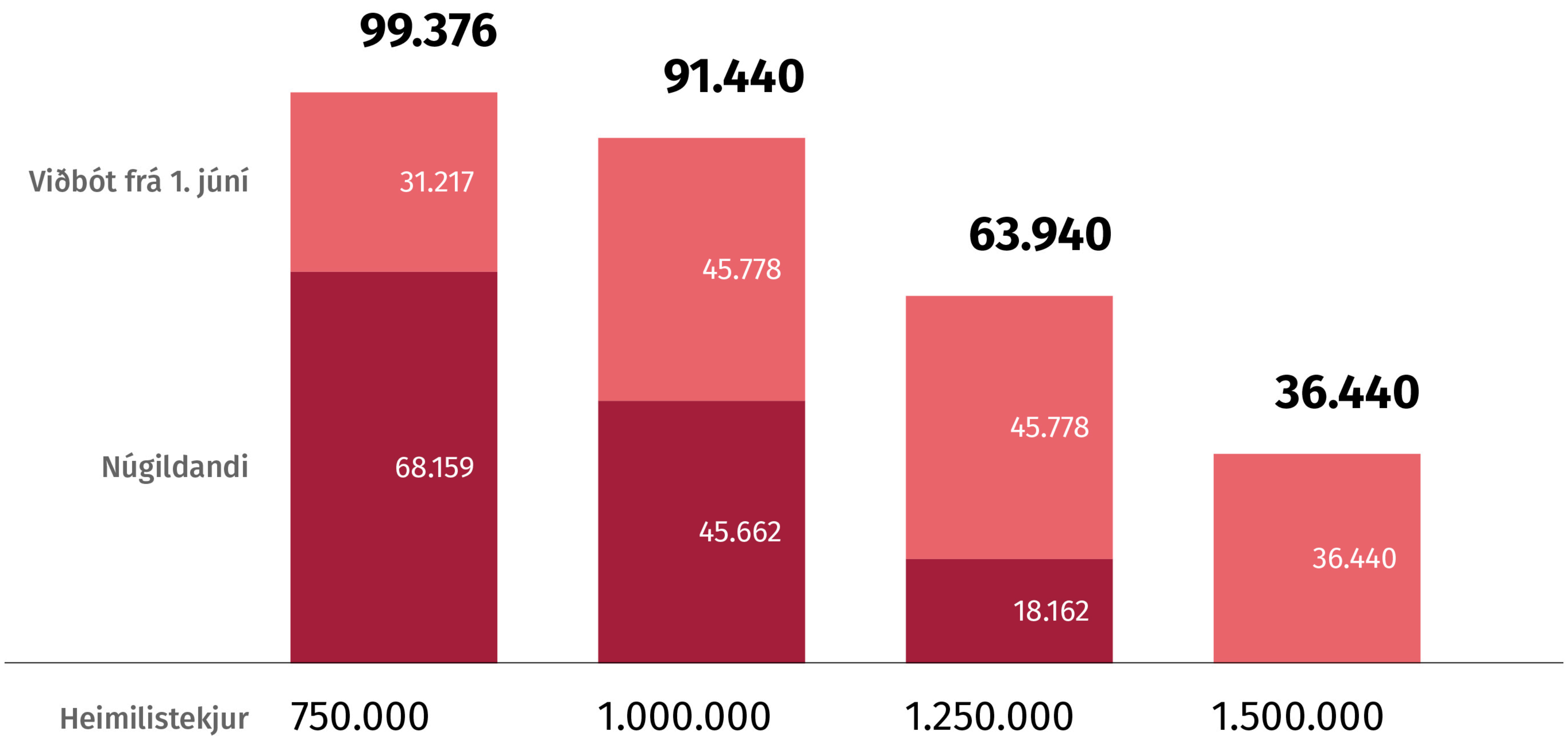

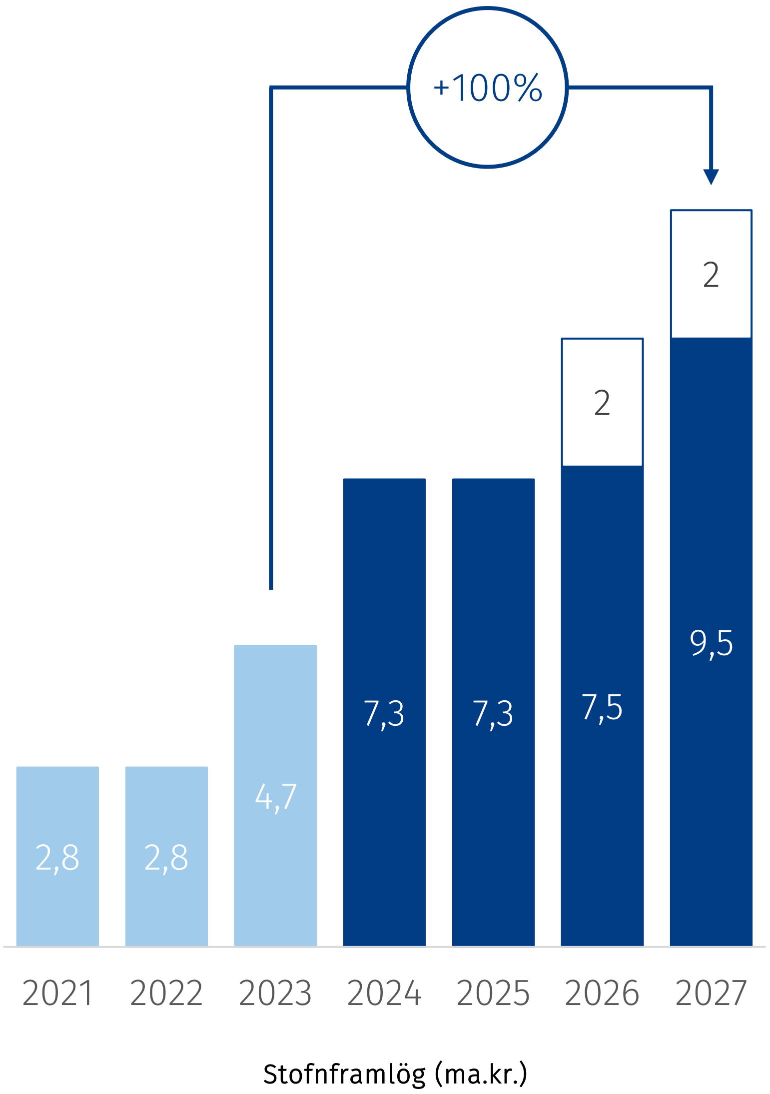

Öflug uppbygging

4.000 íbúðir byggðar á samningstímanum með stofnframlögum og hlutdeildarlánum frá ríkinu.

32-36 milljarðar í stofnframlög á samningstíma.

Byggingarhæfar lóðir og stofnframlög frá sveitarfélögum til að mæta uppbyggingarþörf.

Fjárfesting lífeyrissjóða í uppbygginu íbúðarhúsnæðis auðvelduð.

Einfölduð og samræmd stjórnsýsla.

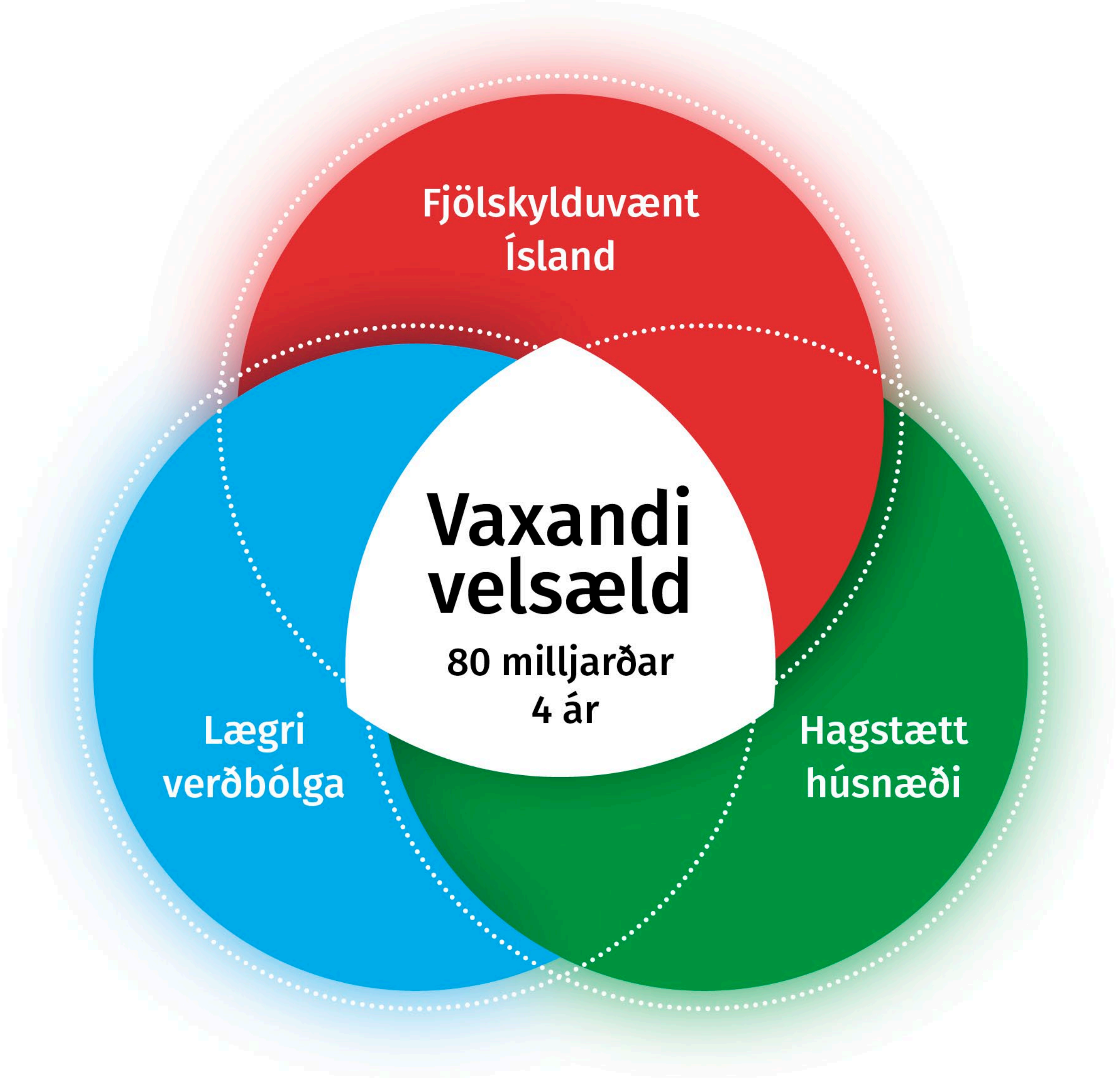
Fjölskylduvænt Ísland
Vaxandi velsæld
80 milljarðar
4 ár
Lægri verðbólga
Hagstætt húsnæði

7. mars 2024

Vaxandi velsæld

Aðgerðir stjórnvalda til stuðnings 4 ára kjarasamningum

Stjórnarráð Íslands